

120 - 1925

1925

Καίρι
ἀπο τοῦ
5 Πρινοῦ



ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩ. ΖΩΝΤΟΣ

Ἔτος Α'

Ζακύνθος Μάρτιος 1925

Τεύχος 1ον

Τιμᾶται Δραχ. 2,50



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Αἴγα λόγια διὰ τὸ Περιοδικόν μας» Ἄνδρ. Ι. Ζώντου. — «ἩΠροσπάθεια καὶ ἡ Θεοποίησις τῆς» Δ. Δάση — «Ἡ Ἑπτάνησος κατὰ τοὺς παρελθόντας αἰῶνας» Σπ. Δε-Βιάζη. — «Σημειώματα περὶ Φωσκόλου» Δ. Ζώη. — «Τυμβωρύχοι» ποίημα Ἀπομάχου. — «Μπροστὰ σ' ἓνα σπήτι» Ἀνδ. Ἀβούρη. — «Γενναριάτικη Δύσις» Α. Ι. Ζώντου. — «Ἐνας πόνος» ποίημα Δ. Δάση. — «Ἡ Ἀρετὴ τῆς γυναικὸς» Χρ. Χιώτη. — «Τὸ σύνεργο τῆς τιμῆς» ποίημα Δ. Βιαγκίνη. — «Ἡ Ἐλευθερία τοῦ τύπου» Δ. Θ. Σωμερίτη. — «Πῶς πρέπει ἡ καλαῖς μητέρες νὰ ἀνατρέφουν τὰ παιδιά των» Ἰω. Ἀγγελίδη. — «Ἀπεργία» Μ. Γούναρη κλπ.



Handwritten mark or signature.

003
S₂L₁
Hos 2 (4)
1925-
1926
T. 1

ΟΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΔΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΑΣ

Εἰς τὸ ἀχανὲς ἔλος τῆς ὕλιστικῆς ἐποχῆς μας ποῦ ἡ διάνοια προσπαθεῖ νὰ τυρβάσῃ μὲ τὴν ψυχικὴν ἀποσύνθεσιν. Οἱ ὀλίγοι λατρεῖ τῆς ἱερᾶς ψυχικῆς ἰδέας πλέωμεν ὡς θαλασσοπόροι ναυαγοὶ ὑπὸ ἀκατασχέτου κυκλώματος διωκόμενοι.

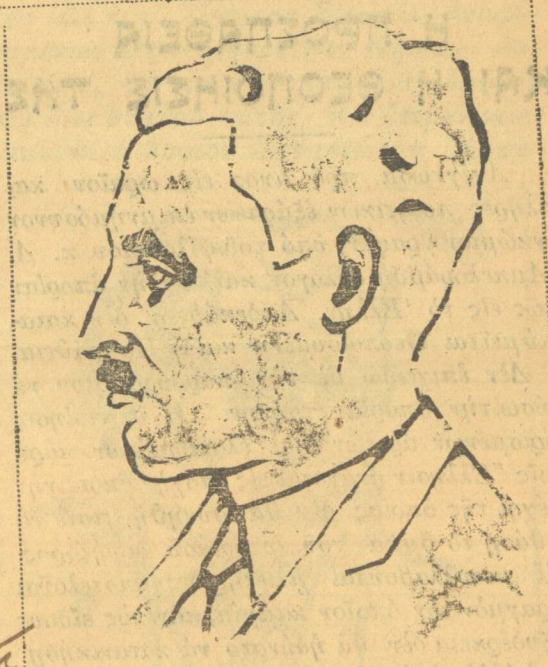
Εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ μὲν ἄνθρωπος τοῦ ψυχικοῦ μεγαλείου θνήσκει ὑπὸ τὸ πέλαμα ἀκάμπτου σκεπτικισμοῦ, ὁ δὲ νοῦς μειδιῶν διὰ τὴν θεότητα τοῦ οὐρανοῦ ματαίως προσπαθεῖ νὰ ἀνεύρῃ εἰς τὸν ἀτέρμονα ζόφον τοῦ παρελθόντος τῆς ἀρχῆς του τὴν φωτεινὴν δασιν, ἢ ἔκδοσις φιλολογικοῦ περιοδικοῦ, βεβαίως θὰ ἐπισύρῃ τὴν δυσφορίαν πολλῶν μὴ ἀρεσκομένων εἰς ἰδανικὰ, ὡς καὶ τὰ ἀπειρα αἰχμηρὰ μειδιάματα.

Ἄλλ' ἐὰν αἱ ἐποχαὶ ἀναδεικνύουσιν τὰ φῶτα, ἐὰν ὁ πνευματικὸς σκαμπανὸς εἶναι ἀπόρροια βοηθητικοῦ περιβάλλοντος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ προσωρισμοῦ ὅμως ὑπάρχει ἀδιάφορος πρὸς τὴν ἐποχὴν του, ἀλλογενῆς πρὸς αὐτὴν, διανοητικῶς καὶ ψυχικῶς ἀνεξάρτητος.

Εἰς ἐποχὴν μεσαιωνικοῦ ζόφου ποῦ ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία πιεζομένη ἀπὸ τοὺς σκοτεινοὺς πύργους τῶν ἐμβλημάτων ἔσφενε, εἰς μέγας φλορεντινὸς γουέλφος τὸ γένος ἀνεπέταξε τὴν σημαίαν τῆς πνευματικῆς ἐπανάστασεως γενόμενος ὁ θερμότερος Γαμβέλιος. Ὁ ζοφώδης αἰὼν τῆς πάλης, ὁ ὡς πάγωπλος ἱππότης προβάλλει ἀκαμπτos, ἀγαλλόμενος καὶ μεθύσκων μόνον μὲ τὰς δάφνας τοῦ αἵματος. Αἴφνης ἐκ τοῦ χαλυβδίνου κράτους του ἀνέπεμψεν τοσοῦτον πνευματικὸν φῶς ὥστε νὰ θαμβοῦνται πρὸ αὐτοῦ ὄλοι οἱ μεταγενέστεροι χρόνοι τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

Ὁ Δάντης, ὁ Πετράρχης, ὁ Τάσος καὶ ἄλλοι φωτιστεφεῖς γίγαντες τοῦ μεσαιῶνος ἀδιάφοροι πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς των, καὶ ἀλλογενεῖς πρὸς αὐτὸ, ὑπῆρξαν οἱ φω-

τιστεφεῖς ἀστέρες οἱ διαλάμπαντες ὄχι μόνον εἰς τὸ στερέωμα τῆς νυκτὸς τοῦ μεσαιωνικοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς φωτεινότερας μέχρι ὧν γενεᾶς τὰς γαλουχούσας τὰ φῶτα τῶν τεχνῶν καὶ γραμμάτων. Ἡ ἀνεξαρτησία τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων πνευμάτων τῶν προ-



ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΖΩΝΤΟΣ

ρισθέντων νὰ ἀντιπροσωπεύσουν τὴν ἐποχὴν των εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας ὑπῆρξεν τὸ αἷτιον τῶν διωγμῶν ἐγκαθ' ἑσέων, καὶ θανάτων ὄλων τῶν πεπροικισμένων διὰ φωτὸς μεγάλου πολιτῶν τῶν αἰῶνων, οἵτινες περιεβλήθησαν τὸν στέφανον τοῦ κοινωνικοῦ μαρτυρίου πρὶν ἢ τοὺς περιβάλλει ὁ φωτοβόλος ἀποθεοτικὸς τοιούτος.

Πάσα διάνοια ἐξέχουσα ἀπὸ τὸ γενικὸν ἐπίπεδον καὶ σταδιοδρομοῦσα πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ἐκληφθεῖσαν ὡς πάσχουσα ἀπὸ τὸ κοινὸν τῆς ἐποχῆς τῆς ἀπῆλθεν ἀποκομίζουσα ὡς ἀμοιβὴν τῶν εὐ-

γενών αγώνων της, τούς μυκτηρισμούς, την εγκατάλειψιν και τὸ μίσος.

Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς προβαίνοντες εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ ἀνα χείρας περιοδικοῦ καὶ ἐπιδιώκοντες τὸ στάδιον τῶν ὑψηλῶν αγώνων ποῦ εὐγενεῖς μάρτυρες διεκώμισαν μὲ τούς φωτεινότερους ἀστέρας, Προσκαλοῦμεν πάντας τούς ὁπωσδήποτε ἐργάτας τοῦ πνεύματος ὅπως κατέλθωσιν μεθ' ὑμῶν εἰς τὸ πεδίου τῆς πνευματικῆς πάλης, προσπαθοῦντες νὰ σχηματίσωμεν χλοερὰν θάσιν εἰς τὴν πνευματικὴν ἐρμηίαν τῆς δυσμοίρου ἰδιαιτέρας μας Πατρίδος.

Ἀνδρέας Ι. Ζώντις

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΚΑΙ Η ΘΕΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ

Ἀνέγνωσα πρό τινος εἰς ὄρατον καὶ πλήρης ποιητικῶν ἐξάρσεων ἐπιμνημόσυνον ἐγκώμιον γραφὲν, ὑπὸ τοῦ φίλου μου κ. Δ. Ἀμπελοράβδη εὐλογον κατ' ἀρχὴν ἀπορίαν πῶς εἰς τὸ Ἑλλην. Δωδεκάθεον δὲν καταριθμεῖται Θεοποιουμένη καὶ ἡ Προπάθεια.

Δὲν ἐπιχειρῶ μὲ τὴν παρούσαν μου νὰ λύσω τὴν ἀπορίαν ταύτην. Ἡ θεοποίησις ὀρισμένων ἀρειῶν καὶ ἐλαττωμάτων παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀνάγεται εἰς ἐποχὴν σκοτεινὴν μέχρι τῆς ὁποίας δὲν θὰ δυνήθῃ ποτὲ νὰ φθάσῃ τὸ ὄμμα τοῦ ἱστορικοῦ διφήτορος. Αἱ μεσολλαβοῦσαι χιλιετηρίδες ἀποτελοῦσι φραγμὸν τὸν ὅποιον καμμία, κἀνεὸς εἶδους δὲξυδέσκεια δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ κατανικήσῃ.

Ἄλλ' αὐτὴ, ἀκριβῶς, ἢ τόσον ἀφ' ἡμῶν ἀφισταμένη περίοδος τῆς θεολογίας ἢ κοσμογονίας τῶν ἀρχαίων μὲ ᾧθεῖ εἰς τὸ νὰ ἐκθέσω σκέψεις ἑνὸς σχετικῶς πρὸς τὸ οὕτω διαπορητικῶς τιθέμενον ζήτημα. Καὶ τὰς σκέψεις αὐτὰς ὑποβάλλω ἐν τῷ πόθῳ μου ὅπως συμβάλλω κατὰ τὸ ἐνόν, εἰς τὴν λύσιν ζητήματος ἀναγομένου, προφανῶς, εἰς τὴν φιλοσοφίαν τῆς Ἱστορίας.

Ὡς γνωστὸν πάσης ἄλλης ἐποχῆς, παρὰ πᾶσι τοῖς Ἑθνεσιν, προπορεύεται ἡ ἐποχὴ τῆς ἀμαθείας καὶ τῆς δεισιδαίμονος προλήψεως ἢ εἰς πάντας γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Πατριαρχική.

Οἱ Πολύφημοι τῆς μεμακρυσμένης καὶ ἀνιστορήτου ἐκείνης περιόδου, οἱ κατελθόντες ἐκ τῶν ὀρέων, μετὰ τούς κατακλυσμούς τούς ὁποίους, ἢ γηϊνὴ σφαῖρα, πρὸ πάσης σταθεροποιήσεως, δι' ἐξάρσεων καὶ συνιζήσεων ἐπέφερε καὶ ἐγκατασταθέντες εἰς σπήλαια μετὰ τῶν Ἀνθρώπων οὕτινες διαφεύγοντες τὴν βίαν, εἰτίθεντο ὑπὸ τὴν προστασίαν των, οἱ Πολύφημοι, λέγω ἐκεῖνοι, πτοηθέντες ἐκ τῶν ἀνατροπῶν τὰς ὁποίας ἐπέφερον ἐν τῇ φύσει τῶν στοιχείων αἱ δυνάμεις, ἐθεοποίησαν τὰς δυνάμεις ταύτας, εἰς ἃς κατόπι προσετέθησαν καὶ ἄλλαι ἀναλόγως πρὸς τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος καὶ τὴν εὐρύτητα τῆς ἀντιλήψεως ἥτις σὺν τῷ χρόνῳ ἀπεκτάτο. Ἄλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ διαμορφώσει τῶν πρωτογόνων Λαῶν σημειοῦνται σταθμοὶ συμβολιζόμενοι ἐν τῇ των Ἑθνικῶν Κοσμογονίᾳ. Ὁ Δευκαλιὼν καὶ ἡ Πύρρα, ὁ Κένταυρος Χείρων, ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Προμηθεὺς τοιοῦτους σταθμούς ἐξελίξεως σημειοῦσι.

Ἄλλὰ τὴν τοιαύτην τῆς Θεογονίας ἐξέλιξιν, προπορευομένην πύσης ἐξελίξεως τῶν Ἀνθρωπίνων ἰδεῶν μανθάνομεν ἐξ αὐτῆς τῆς Ποιητικῆς σοφίας τῆς διαδεχθείσης τὴν ἐπὶ τὴν τοῦ σκοτοῦ καὶ πάσης ἄλλης σοφίας προηγηθείσης. Εἰς τούς ὕμνους τῶν Θεολόγων ποιητῶν πρὸς τὰς Ἀρχαίους Θεότητας διαβλέπομεν τὴν προσπάθειαν ὡς τὸ μόνον ἐλατήριον δι' οὗ ἄνδρες θνητοὶ διὰ πράξεων ἀσυνήθων διὰ τὴν ἐποχὴν των, ἀποβλεπουσῶν εἰς τὸ γενικὸν καλόν, τὴν ἀθανασίαν ἀποκτήσαντες, ἀνήλθον μέχρις Ὀλύμπου.

Ὁ Ζεὺς διακοσμεῖ τὸ Πάνθεον πολλῶν ἀρχαίων Ἑθνῶν. Ὁ δ' Ἑλληνικὸς Ζεὺς ὑπῆρξε Βασιλεὺς ἐν Κρήτῃ. Μέχρι σήμερον δεικνύουσιν ἐκεῖσε τὸν τάφον του. Ἐθεοποιήθη διὰ τῶν μεγάλων του πράξεων. Ἡ κατάρριψις ἐκ τοῦ Θρόνου τῶν Θεοτήτων τοῦ παλαιγενεοῦς Κρόνου ὑπὸ τοῦ Διὸς οὐδὲν ἄλλο ὑπαινίσσεται ἢ ὅτι ὁ Ζεὺς κατενίκησε τὸν Χρόνον ὅστις δὲν ἴσχυσε νὰ καλύψῃ τὴν αἰζῶνον μνήμην του. Ὁ Ἡφαιστος ἐξεῦρε τὴν κατεργασίαν τοῦ σιδήρου καὶ εὐ-

ηργέτησε διὰ τῆς εὐγενεοῦς του καὶ τελεσφόρου προσπαθείας του τὴν Ἀνθρωπότητα μεταστῆσαν ἀπὸ τῆς λιθίνης εἰς τὴν σιδηρὰν καὶ χαλκίην ἐποχὴν. Καὶ ἐθεοποιήθη. Ὁ Ἀπόλλων διφρηλατῶν τὸν Ἥλιον οὐδὲν ἄλλο συμβολίζει ἢ τὸ φῶς τῶν γνώσεων μὲ τὰς ὁποίας κατέβαλεν ὁ Μουσηγέτης τὴν μεγάλην καὶ ἱερὰν προσπάθειαν νὰ φωτίσῃ τὸν Κόσμον. Ἐκ πάντων τούτων τῶν παραδειγμάτων δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρξε βωμὸς εἰς τὴν Προπάθειαν πάντως ἡ Προπάθεια ἐγένετο ὁ Δημοουργὸς βωμῶν καὶ Θεοτήτων.

Ἄλλ' ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σκέψεων δύναται τις, νομίζομεν, πάντοτε ταπεινῶς καὶ ἄνευ ἀξιώσεων αὐθεντίας, νὰ διατυπώσῃ καὶ ἄλλην γνώμην.

Ἡ προσπάθεια, ὅπως μάλιστα διατυπῶνται παρὰ τοῦ κ. Ἀμπελοράβδη, ἀνάγεται κυρίως εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν ἢ Ἱστορικὴν ἐποχὴν. Εἶναι αὐτὴ ὁ ἔμπρακτος ζήλος πρὸς τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα, διὰ νὰ μεταχειρισθῶ τὴν ρῆσιν τοῦ μεγάλου τῶν Ἑθνῶν Ἀποστόλου. Συμπλῆπει αὐτὴ πρὸς τὴν Ἱστορικὴν πλέον περίοδον καὶ ἦν ἡ γενικότης τῶν ἰδεῶν ἢ δημιουργηθεῖσα διὰ τῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸ Συνελεύσεως τῶν Λαῶν πρὸς θέσιν Νόμων ἀπετέλει τὸν πρῶτον τῆς Φιλοσοφίας πυρήνα.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἐποχὴ εἶναι πολὺ μεταγενεστέρα ἐκείνης τῆς θεογονίας. Μεσολλαβοῦσι δύο πλήρεις περίοδοι μετὰ τὴν ταύτην καὶ ἐκείνης. Ἡ Θεοκρατικὴ καὶ ἡ Ἡρωϊκὴ. Χωρίζουσι ταύτην ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς Θεογονίας «δάσεά τε σκίοεντα, θάλασσά τε ἠχῆσσαν». Καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἀπέχω πολὺ τῆς ἀληθείας ἐὰν φρονῶ προσωπικῶς, ὅτι τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ λόγος τῆς μὴ θεοποιήσεώς της.

Γενομένου ὅμως δεκτοῦ ὅτι τὴν προσπάθειαν ἀποτελεῖ ὁ ἔμπρακτος πρὸς τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα ζήλος δέον νὰ παραδεχθῶμεν ταύτην ὡς δύναμιν ὑπερτέραν ἐκείνης ἥτις διέκρινε τὰς θείας τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανθέου μορφάς.

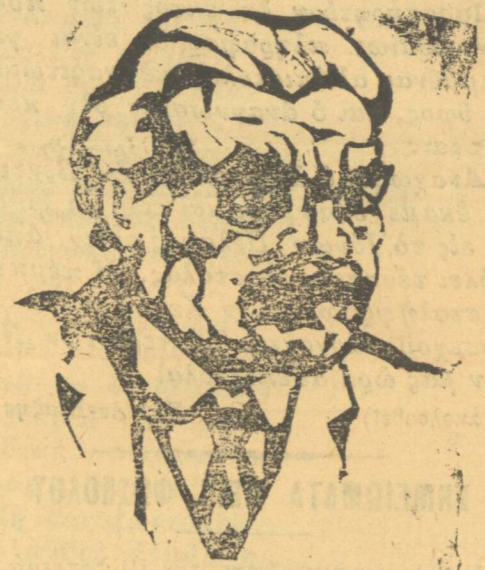
Δέον νὰ ἀναγνωρίσωμεν ταύτην ὡς δύνα-

μιν αὐτόχρημα Θεογενήτριαν κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἐκδοχὰς τὰς ἀνωτέρω διατυπωμένας.

Δ. Λάσης

Η ΕΠΤΑΝΗΣΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑΣ ΑΙΩΝΑΣ

Μὲ τὸν τίτλον τοῦτον εἶχομεν ἀρχίσει ἐν τῇ «Ἑπτανησιακῇ Ἐπιθεωρήσει» τὴν μετάφρασιν ἀποσπασμάτων τῶν σοφῶν περιηγητῶν Σπὸν καὶ Βέλλερ καὶ τοῦ Σίμωνος Σιγκολι ἀναφερομένων εἰς τὰς ἡμετέρας Νήσους. Δυστυχῶς, μὲ τὸν θάνατον τοῦ ἰδρυτοῦ καὶ διευθυντοῦ αὐτῆς, τοῦ ἀειμνήστου ζακυνθίου λογίου Παναγιώτου Ἀβού-



ΣΠΥΡΙΑΩΝ ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

ρη, ἔπαυσεν καὶ ἡ ἐκδοσις αὐτῆς. Ἐξακολουθοῦμεν τώρα τὴν συνέχειαν εἰς τὸ νέον περιοδικόν, τὸ ὅποιον ἐλπιδοφόρος καὶ τῶν γραμμάτων ἐνθέρμος διασώτης, ὁ νέος κ. Ζώντις ἰδρύει καὶ διευθύνει.

Ὁ περιηγητῆς, τοῦ ὁποίου θὰ μεταφράσωμεν τὰς εἰς ἡμᾶς ἀφορῶντα ἀποσπάσματα, πάντοτε συνωδευμένης

χρείας τυχούσης, με παρατηρήσεις μας, είναι ὁ **Σαβέριος Σκροφάνης**, γεννηθεὶς ἐν Σικελίᾳ. Περιηγήθη οὗτος τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τοῦ 1793 ἕως 1795 καὶ τὴν περιγράφει εἰς τόσας ἐπιστολάς πρὸς, ποῦ γεμίζουν τρεῖς τόμους, πλουτισμένους με βαρυσημάντους πίνακας περὶ ἐμπορίου καὶ χαρτῶν τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας Ἑλλάδος. Τὸ πολυτίμον τοῦτο βιβλίον φέρει τίτλον. *Viaggio Grecia καὶ ἐτυπώθη ἐν Λονδίῳ τῷ 1799.* Ἦρεσεν ὑπερβολικὰ χάριν τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν πολυτίμων νέων εἰδήσεων περὶ τῆς Ἑλλάδος, διὸ καὶ μετεφράσθη ἀγγλιστὶ τῷ 1800, γαλλιστὶ τῷ 1801, γερμανιστὶ τῷ 1802. Νέα ἰταλικὴ ἔκδοσις ἐγένετο ἐν Παλιέρῳ τῷ 1831.

Παρατηρητέον οὖν ἐκτὸς τῶν πολλῶν ὠραίων πληροφοριῶν εἶναι γεγραμμένα αἱ ἐπιστολαὶ με χαριτωμένον ὕφος, καὶ ὁ ἀναγνώστης δὲν κουράζεται.

Ἀναχωρεῖ ὁ Σκροφάνης ἐκ Βενετίας, ἔκαμε σταθμούς καὶ ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Ἰόνιον Πέλαγος εἶχεν ἀποστήλει τέσσαρας ἐπιστολάς. Ἡ πέμπτη ἐπιστολὴ γράφεται ἐν Κερκύρᾳ ἀπὸ τοῦ ρροσεχοῦς ἄρχονται αἱ περὶ τῶν Νήσων μας ὠραῖαι ἐπιστολαὶ

(ἀκολουθεῖ)

Σπ. Δε-Βιάξης

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΠΕΡΙ ΦΩΣΚΟΛΟΥ

Ἐκτὸν συμπληροῦνται, τὴν 10 Σεπτεμβρίου 1927, ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου ζακυνθίου βάρδου Νικολάου-Οὔγου Φωσκόλου. Μία σχεδὸν ἑκκονταετία παρήλθε, ἀπ' ἧς ὁ Φωσκόλος ξένος εὗρισκεν ἐν τῇ ξένη ἀδάκρυτη ταρῇ, μὴ ἀξιώθει νὰ ἴδῃ πραγματοποιούμενον τὸ ὄνειρον, τὸ ὅποιον ἐγλύκαινε τὰς πικρὰς ἡμέρας του, τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ταρῇ εἰς τὸ ποθητὸν γενέθλιον ἔδαφος.

Ἄλλ' ἐὰν ὄχι τὰ ὄστᾶ, κατὰ τὴν διακαῆ ἐπιθυμίαν του, τὸ ἄσκη ὅμως καὶ τοὺς λογισμούς του ἐκκληρονόμησεν ἡ Ζήκυνθος, τὴν ὁποίαν τότε ἠγάπησε καὶ ἐξύμνησε καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας τότε τὸν ἀπεμάκρυνε μόδιρα ἀνηλεής.

Πολλὰ παρ' Ἰταλῶν περὶ τοῦ Φωσκόλου καὶ τῶν συγγενῶν αὐτοῦ ἔχουσι γραφῆ καὶ με νέα ἔργα περὶ αὐτῶν καθημερινῶς πλουτίζονται ἢ ἰταλικὴ γραμματολογία, καὶ ὅμως ὀλίγοι καὶ εἰς τὰ δάκτυλα μετρούμενοι εἶναι οἱ Ἕλληνες, οἱ περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀθανάτου τούτου ποιητοῦ ἀσχοληθέντες. Εἰς τοὺς ὀλίγους τούτους θὰ ἐπετρέπετο νὰ προστεθῇ καὶ ὁ χάρσων τὰς γραμμὰς ταύτας, διὰ τῶν ὁποίων τῇ βάσει γνωστῶν καὶ ἀγνώστων ἐπισήμων πληροφοριῶν, σφρέστερον θὰ γνωσθῇ ὁ γενεαλογικὸς ἰδίως κλάδος τοῦ Φωσκόλου.

Εἶνε ἱστορικῶς γνωστὸν, ὅτι ἡ Βενετία πρὸς κτήσασα, τῷ 1204, παρὰ τοῦ μυχρῆσιου Μομφεράτου τὴν μεγαλὴνησον Κρήτην, ἀπέστειλεν ἐκεῖ ἀποικίαν ἐκ διαφόρων εὐγενῶν, εἰς τοὺς ὁποίους διένειμε τὴν νῆσον ταύτην. Μεταξὺ τῶν οἰκογενειῶν τούτων, αἱ ὁποῖαι εἴτ' ἐπανῆλθον εἰς Βενετίαν, εἴτ' ἐξέλιπον ἀγωνιζόμεναι πρὸς τοὺς ἐπαναστάτας Κοήτας, εἴτε καὶ διὰ πολλοὺς λόγους ἐξέπεσον τῆς εὐγενείας, ἦτο καὶ ἡ τοῦ Φωσκόλου, λείψανα τῆς ὁποίας ἐσώζοντο ἐν Κρήτῃ, κατὰ τὸν εἰκοσιπενταετῆ (1645-1669) Βενετοτουρκικὸν πόλεμον.

Πεσοῦσης τῆς ἡρωϊκῆς μεγαλονήσου εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων (1669), ἡ οἰκογένεια Φωσκόλου μὴ ἀνεχομένη νὰ ζῇ ὑπὸ βάρβαρον ζυγόν, μετηνάστευσεν εἰς Κερκύραν, κατεχομένην ὑπὸ τῶν Βενετῶν, καὶ ἐκεῖ ὁ Ἄνδρέας Φωσκόλος υἱὸς τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου, ἐνυμφεύθη, τῇ 14 Ἰουνίου 1693, τὴν ἐπίσης ἐκ Κρήτης καταγομένην νεάνιδα Ἐλισάβετ Βασιλοπούλου ποτὲ Ἰακώβου.

Ἐκ τῆς συζυγίας ταύτης ἐγεννήθη υἱὸς Πέτρος, νυμφευθεὶς τὴν ἐκ Σπιναλόγκης Ἄνναν Παλλίδα, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ, τῇ 5 Αὐγούστου 1725, ὁ Νικόλαος, ὁ νυμφευθεὶς, τῷ 1748, τὴν ἐκ Ναυπλίου Ἐλισάβετ Πέτρου Μάρκου, γενόμενος Ἐπιστάτης τοῦ ἐν Σπαλάτῳ Νοσοκομείου καὶ ἀποθανὼν ἐκεῖ, τῷ 1784. Τοῦ Νικολάου τούτου ἐγεννήθησαν τέκνα ἐν Κερκύρᾳ οἱ: Ρεγγίνος, (1751),—Ἄνδρέας (10 ὀκτ. 1754),—Πολωνία (1756) καὶ Μάρκος ἰατρός (1758). (ἀκολουθεῖ) Λ. Ζῶης

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς ὅσοι ἐκ τῶν ἀξιοτίμων κυρίων ποῦ θὰ λάβωσιν τὸ ἀνά χειρας Τεῦχος, δὲν ἐπιθυμοῦσιν νὰ ἐγγραφῶσιν συνδρομηταὶ εἰς τὴν «Ἠὼ» νὰ μᾶς τὸ ἐπιστρέψωσιν. **Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ**

ΤΥΜΒΩΡΥΧΟΙ

Ἄλλοιά μας! πάει καὶ σβύστηκε γιὰ πάντα ἡ θεία φλόγα ποῦ τῆς εὐγενικῆς ψυχῆς ἐθέρμαινε κ' εὐλόγα κ' ἄλλο δὲν ἔμεινε παρὰ ἡ θύμησί της μόνο, ἢ λύρα της δὲν ψάλλει πιά ἀρμονικῶς ἕνα τόνο. Ἀρμαῖα δὲ μᾶς θυμίζει πλιὸ Ἑλλάδα, Ἑλπιδοφόρα, ἄλλο δὲν τῆς ἀπόμεινε παρὰ νὰ κλάψῃ τώρα. ὦ θεικὴ Εὐγένεια! κατέπεσες τοῦ Ὀλύμπου καὶ κλάνησα, λυσίκομη θρηνηῖς ἐπὶ τοῦ Τύμβου τῆς λατρευτῆς Ἑλλάδος σου. Θεῖε Παονασσὲ γιγρεμίσου δὲν κελადοῦν ἀηδόνια πιά στὴν ἐνδοξὴ κορφή σου. Εὐγενικὸς χρυσάνεμος τὰ χιόνια πιά δὲ λυώνει καὶ δὲν ἀκούεται παρὰ μου ἡ φωνὴ τοῦ Γιωῶνη. Κλάψε γλυκεῖα πατρίδα μου χαμένη τὴν Ἑλπίδα, εἰς τὰ μεγάλα σου ὄνειρα δὲ ρίχνει μὴν ἀχτίδα ὁ ἥλιος τοῦ μέλλοντος. Πιά δὲ γλυκοχαράζει (εἶνε πικρὴ ἀνάμνησις ποῦ τὴν καρδιὰ σπαράζει.) Ἐκεῖ στὴ πολυθρόνητη χώρα τὴν Ἰωνία! ποῦ βρήκανε τὰ τέκνα μας ἀνάπανσι αἰωνία τὰ κόκκαλά τους ἄταφα, ἀκόμα δὲ ἀφήκαν τὸ πρῶτο τους τὸ ἐνδυμα, ἀκόμα δὲ γδυθῆκαν ἀκόμα! δὲν τὰ δέχθηκε ἡ στοργικὴ μητέρα γῆς, ποῦ μετ' ἄγιο αἷμα τους ποτίσθη πέρα-πέρα Ἐκεῖνοι ποῦ εἰς καιροὺς παληοὺς ἐκλέφτανε τοὺς τάφους τῶν Ἐφεστιῶν μας θεῶν, τώρα νεκροὺς ἀτάφους μᾶς κλέβουνε, ἀχαλείνωτοι ταπεινωλάτραι ξένοι ἀγόρασαν τοὺς ἄταφους! τί νὰ μᾶς ἀπομένει; Ἐλάτε νὰ συντριψομε τὴ μητρικὴ ἀρχαϊότη σὲ στάχτη ἅς μεταβάλλουμε κάθε μας δόξα πρώτη, συντριψτε ὅτι ἀπόμεινε στὴ γῆ τὴ λατρεμένη ἐμπρὸς! μᾶς τὸ προστάζουνε ἄταφοι πεθαμένοι. Μᾶς ἐμποδίζουν τὴ ζωὴ, κ' ὅταν ἀποσταμένοι τὴν ἡσυχία γυρεύουμε στὸν τάφο, πεθαμένοι μᾶς τὴν ἀρνοῦνται ἀνανδρα. Μὴ ξαναζωντανέψη φοβοῦνται, μὴ, τοῦ φοίνικα ὁ μύθος ἀληθέψη! Οἱ λύκοι τῆς Ἀνατολῆς δὲ χόρτασαν ἀκόμα καὶ λύκοι σεῖς ἀγριώτεροι, μ' ὀλάνοικτο τὸ στόμα τῆ σάρκα μας ὀρέγεστε, πέρνετε τὰ ἱερά μας ὄστᾶ καὶ εἰς τὴν ἀγορὰ πουλάτε τὰ παιδιὰ μας; Κόκκαλα πῶς προσμένετε τὸ πάτριον τὸ χῶμα νὰ σᾶς δεχθῇ, γιὰτ' ἄκλαφτα σᾶς εἶχε ἐκεῖ τὸ στόμα τῆς μάννα μας, ἀστεῖρευτο τὸ δίκτυ τὴν τρέχει κ' αἱματηρὰ ἐκδίκησι μεσ' τὴν καρδιὰ της τρέφει. Ἐκδίκησι! κ' ἀντιλαλοῦν τῶν Ἐρινύων ἤχοι ἐκδίκησι γυρεύουνε ἀνανδρα Τυμβωρύχοι.

Ἀπόμαχος

πιό μεγάλη χώρα της Ευρώπης, μα και η πιο βάρβαρη, άπολίτιστη και άγράφωτη είναι το χειρότερο έθνος που πάει να καταστραφεί, ήθική, άρετή, θρησκεία, οίκογένεια δέν υπάρχουν, από τόσαις χιλιάδες ίερείς, μόλις γλυτώσανε 1—2 χιλ. ή εκκλησίαις γίνηκαν άκούρια, οί νοικοκυραίοι έσφάγησαν; και οί κακοϋργοι διηκοϋνε το έθνος πολλά εκατομύρια ανθρώπων απέθαναν από πείνα. Κανένας δέν βγαίνει από την κοιλιά της μάνας του βλάσφημος, ψεύτης, κακοϋργος πριν άκούμη μπορεί να μιλή, για να γενή τέτοιος πρέπει να μάθη να άκούση τα κακά λόγια και ταις κακαίς πράξεις από τούς γονείς του, τούς δικούς του τούς γειτόνους, τούς κακούς συντρόφους, ιδίως διά την κακήν άνατροφήν τών παιδιών πταίνον ή άμώρφώταις μητέρες.

Θυμοῦμαι όταν είμον παιδάκι στο Δημοτικό σχολίδ του μικρού νησιού μου, όσα παιδιά ήσαν ψευτούδικα, κλεντούδικα άμελή, ξκαναν άπουσίαις από τα μαθήματά των, και όλοι τα θεωρούσαμε βρωμόμαϊδα, κανένας μας δέν τα έπλησίαζε, και αν καμμιά φορά μάς έβλεπαν με κανένα από αυτά τα παιδιά, και οί γονείς μας, και ο δάσκαλος, και οί συγγενείς μας, μάς έβαζαν βαρηαίς τιμωρίας και θυμούμαι της παροιμίας που μάς έμάθενεν. «Πές μου με ποιόν πās να σοῦ πῶ ποιός είσαι. «Όποιος κἀτίζει με στραβό το πρωί αλοιδωρίζει». Μ' όποιον δάσκαλο καθήσης τέτοια γράμματα θά μάθης». «Τό παιδάκι και τό γουρουνάκι όπως τό μάθης». «Κατά τό μαστρογιάννη και τα κοπέλιά του». Αυταίς είναι λαϊκαίς παροιμίας βγαλμέναις από την φιλοσοφία του λαού.

Όσοι έγραφαν περι άνατροφής τών παιδων και οί μεγάλοι παιδαγωγοί της Ευρώπης γράφουν ότι μόνον καλαί μητέρες φιλάνουν καλούς τιμίους και έναρέτους πολίτας. Είς τό περι Μητέρων κεφάλαιον θά ιδωμεν ποίαι μητέρες είναι προωρισμέναις να ανατρέψουν καλά τέκνα.

Ίδέτε τούς άγρίους, οί όποιοι δέν γνώρίζουν να διακρίνουν τό καλόν από του κακού, κάμνουν ότι τούς εύχαριστεί, και ότι νομίζουν αναγκαία διά την ζωήν των, άδιεφορον αν θά σκοτώσουν, θά κλέβουν θά κάμουν κάθε κακόν εις τον άλλον, οὔτε συνείδησιν έχουν οὔτε ήθικήν γνωρίζουν. Αφού όμως οί πρώτοι πολιτισμένοι άνθρωποι έσχημάτισαν τα καλώς οργανωμένας κοινωνίας, και έψήφισαν νόμους; και έθικαν τās βάσεις κοι-

νωνικής και ήθικής μορφώσεως, και ώρισαν ποίαι πράξεις είναι καλαί και ποίαι κακαί, άρχισαν να αναμαίνωνται και άλλον ειδους άνθρωποι, πολύ διαφορετικοί από τούς ανθρώπους τούς πρατητερινούς. Βέβαια και σήμερα και σ' αυτά τα πλέον πολιτισμένα έθνη γίνονται εγκλήματα, διότι όλοι οί άνθρωποι δέν μπορούν να γίνουν όλοι καλοί, άλλ' είναι πολύ όλιγότεροι οί κακοί, από ότι ήσον προ 800 ετών, άλλως τε και σήμερα υπάρχουν γονείς αδιάφοροι, κακοί, άμελείς άγράφωτοι, που δέν φροντίζουν παρα μόνον να κάμνουν παιδιά και τ' αφήνουν στην τύχη των. Συνέχεια I. Άγγελίδης Γ. Αρχίατρος

ΑΠΕΡΓΙΑ

Μου κύρηξες και συ την άπεργία και δέν τα θέλης άλλο τα φιλιά μου Λοκ-άουτ σάν έφοπλιστής κηρύχνω και κλειώ σχιχτά την άγκαλιά μου.

Σάν μετανοιώσης πάλι ξαναέλα ξεχνάω γρήγορα τα περασμένα Ξέρεις πως πάντα συχωρνάω τα μάγα χείλη σου τ' άγαπημένα.

Ζάκυνθος

Μίμης Ι. Γούναρης

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Σπύρο Μινώτο ένταῦθα. τό δικό σας εις τό προσεχές. Κον Άνδρέαν Άδούρη ένταῦθα. Μή μάς στέλετε έργα που έδημοσιεύθησαν άλλου. —Κον Λεωνίδα Χ. Ζώη ένταῦθα. Προς οικονομίαν χώρου ήναγκάσθημεν να τό κόψωμεν. Έλλείπει σχετικῶν στοιχείων παρελείφησαν αί πρώται σημηλώσεις, τό σκίτσο σας στο προσεχές. —Κον Άγγ. Σαλούτση ένταῦθα. Έλήφθη άργά στο προσεχές. —Δας Νίτσα Μακρή, Λούλα Παπαδάτου, Μαρία Μαροπούλου, Άδελφάς Τσακασιάνου ένταῦθα. Είς την πρόσκλησίν μας σιωπήσατε. Απο σās ή «Ήώς» ήλπιζεν, δυστηχώς διεψεύσθη εις τās προσδοκίας της. —Κον Χρήστον Χιώτην ένταῦθα. Περιμένομεν και τό δεύτερον μέρος του πρώτου Μελοδράματος. —Κον Άναστάσιον Μαρίνον Ίατρον ένταῦθα. Τό καθαρό άκόμη τό περιμένομεν. —Κους Εύάγ. Κολοκοτσάν Γρ. Ξενόπουλον Άθήνας. ή «Ήώς» δέν ήξιζεν άπαντήσεως; —Κον Γ. Πράτσικαν Καβάλαν. Θερμώς εύχαριστούμεν διά τα καλά σας λόγια. —Ο «Παππός» στο προσεχές. Εύχαριστώως δεχόμεθα συνεργασία. Κον. Δ. Σωμερίτην Άθήνας. Συγγνώμην διά τό κόψιμον, τό τέλος στο προσεχές.



Η Ω Σ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικοῦ	Ἐξωτερικοῦ
Ἐτησία δραχ. 30	Ἐτησία Φρ. Χρυσᾶ 15
Ἐξάμηνος 15	Ἀμερικῆς Δολλάρια 3

Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται



Πᾶσα ἀποστολὴ χρημάτων καὶ ἐπιστολῶν δέον ν' ἀπευθύνηται πρὸς τὸν κ. Ἀνδρέαν Ἰω. Ζῶντιον Διευθυντὴν Περιοδικοῦ «Ἡὼς» Ζάκυνθον.
Γραφεῖον: Πλατεῖα Ἁγίου Νικολάου τῶν Γερόντων.
Τὰ χειρόγραφα δημοσιευόμενα καὶ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται

ΔΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Ἐχομεν εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτι ὅσοι λάβουν τὸ ἀνά χειρὸς φύλλον μετ' εὐχαριστήσεως θὰ δεχθῶν νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταί, διὸ καὶ ἐκφράζομεν πρὸς ἅπαντας τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μας. Παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς κ. κ. Συνδρομητὰς τῆς Πόλεως, τῶν Χωρίων, τῆς Πρωτευούσης καὶ Ἐπαρχιῶν ὅπως σπεύσωσιν ἢ μὲν πρῶτοι καὶ καταβάλλωσιν τὸ ἀντίτιμον τῆς συνδρομῆς τῶν εἰς τὸν διανομέα τοῦ Περιοδικοῦ μας, οἱ δὲ λοιποὶ, δὲ' ἐπιταγῆς ἢ συστημένης ἐπιστολῆς τῶν, μᾶς τὰ ἀποστείλωσιν εἰς τὴν διεύθυνσίν μας.